

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Miluše Doškové a soudců JUDr. Vojtěcha Šimíčka a JUDr. Karla Šimky v právní věci žalobce: **I. H.,** zastoupeného Mgr. Otou Jankulíkem, advokátem se sídlem Pražská 13/3, Liberec 1, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, se sídlem Nad Štolou 3, PP 21/OAM, Praha 7, ve věci kasační stížnosti proti rozsudku Krajského soudu v Ostravě, ze dne 3. 5. 2005, č. j. 65 Az 106/2004 - 31,

takto:

I. Kasační stížnost **se zamítá.**

II. Žalovanému **se nepřiznává** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

III. Odměna advokáta Mgr. Oty Jankulíka, **se určuje** částkou 2150 Kč. Tato částka bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do 60 dnů od právní moci tohoto rozhodnutí.

Odůvodnění:

Včas podanou kasační stížností napadl žalobce (dále označován jako „stěžovatel“) nadepsaný rozsudek krajského soudu, kterým byla zamítnuta jeho žaloba proti rozhodnutí žalovaného ze dne 8. 12. 2004, č. j. OAM-3283/VL-20-03-2004. Rozhodnutím správního orgánu mu nebyl udělen azyl podle § 12, § 13 odst. 1, 2 a § 14 zákona č. 325/1999 Sb., o azylu a o změně zákona č. 283/1991 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o azylu“) a bylo vysloveno, že se na něj nevztahuje překážka vycestování ve smyslu ustanovení § 91 téhož zákona.

Ve své kasační stížnosti stěžovatel uvádí, že v jeho případě nebyl v řízení o udělení azylu na území České republiky náležitě zjištěn skutkový stav věci a učiněná zjištění nepostačovala ke správnému posouzení jeho situace a následnému rozhodnutí, čímž došlo

k porušení ust. § 3 odst. 3 a 4, § 32 odst. 1, § 46 a § 47 odst. 3 správního řádu. Domnívá se, že k pochybení došlo ve chvíli, kdy správní orgán nesprávně vyhodnotil jeho důvody pro udělení azylu, když ve svém rozhodnutí uvedl, že problémy s pracovníky policie a obavy z jejich dalšího jednání nemají žádnou souvislost s jednáním státních orgánů, jež by se dalo označit za perzekuci podle § 12 zákona o azylu. Je přesvědčen, že v zemi jeho původu je ohrožen na životě a v případě návratu bude vystaven nepředstavitelnému psychickému tlaku, přičemž stát mu není schopen odpovídajícím způsobem zajistit ochranu před takovým jednáním. Uvádí, že proto splňuje podmínky pro udělení azylu podle § 12 písm. b) zákona o azylu. Stěžovatel dále konstatuje, že je tyto důvody možné považovat za důvody postačující pro udělení humanitárního azylu dle § 14 zákona o azylu. Připomněl, že důvodem jeho žádosti o azyl nejsou v žádném případě důvody ekonomické, ale zcela konkrétní a opodstatněná obava z jednání policistů, kteří reprezentují výkonné orgány státní moci. Dále odkázal na zdůvodnění své žádosti o azyl. Stěžovatel se také v případě svého nuceného návratu na Ukrajinu obává opětovného pronásledování a vydírání a má za to, že nebude již moci z území Ukrajiny v budoucnu odcestovat. Na základě těchto skutečností stěžovatel navrhl napadený rozsudek zrušit a věc vrátit k dalšímu řízení.

Současně v rámci kasační stížnosti požádal stěžovatel o přiznání odkladného účinku kasační stížnosti.

Žalovaný ve svém vyjádření sděluje, že popírá oprávněnost podané kasační stížnosti, neboť se domnívá, že jak jeho rozhodnutí ve věci azylu ve všech částech výroku, tak i rozsudek soudu byly vydány v souladu s právními předpisy. Žalovaný dále odkázal na správní spis, zejména na vlastní podání a výpovědi, které stěžovatel učinil během správního řízení, a na vydané rozhodnutí. Správní orgán proto navrhoval nepřiznat odkladný účinek a kasační stížnost jako nedůvodnou zamítnout.

Ze správního spisu žalovaného Nejvyšší správní soud zjistil, že žádost o udělení azylu podal stěžovatel dne 11. 11. 2004 a pohovor k tomuto návrhu s ním byl proveden dne 19. 11. 2004. Jako důvod své žádosti o azyl uvedl, že dne 9. 10. 2003 byl účastníkem autonehody, kterou způsobil kolega ve vypůjčeném automobilu. Událost vyšetřovala policie, majitel vozu zapřel skutečnost, že jim automobil zapůjčil, a podal na ně trestní oznámení za krádež. Od té doby ho policie neustále obtěžovala a požadovala po nich sumu 2000 USD, aby mohla případ uzavřít. Majitel vozu finanční náhradu nepožadoval. Stěžovatel uvedl, že neměl peníze, aby mohl policistům zaplatit, a odcestoval do ČR, aby si peníze vydělal. Jiné důvody pro odjezd z Ukrajiny neměl. V současnosti nemá platné doklady pro pobyt v ČR a vstupem do azylového řízení si chce legalizovat pobyt. Ve vlastnoručně pasném prohlášení výše uvedené potvrdil a doplnil, že žádá o politický azyl z důvodu autonehody, která se stala dne 10. 9. 2003. Ve výše zmíněném pohovoru pak stěžovatel tyto důvody rovněž potvrdil a konkretizoval. Na dotaz, co myslel formulací „*žádám politický azyl*“, ve vlastnoručně psaném prohlášení uvedl, že tím myslel normální azyl, s politikou nemá nic společného. Konstatoval, že se prostě nechce vrátit domů. Problémy s policií upřesnil tak, že na policii jednal vždy s řadovými policisty a ti po něm požadovali sumu 2000 USD, aby případ uzavřeli. Vysvětloval jim, že s majitelem automobilu dohodli, že vůz opraví, ale policisté řekli, že pokud nezaplatí finanční prostředky, obviní jej z krádeže. Prohlásil, že cílem jednání policistů byla snaha o získání finančních prostředků, čímž se chtěli na jeho úkor obohatit. Domníval se, že policisté vůči němu postupovali nezákonně, ale na jejich jednání si nestěžoval. Vyjádřil se, že: „*jsou všichni stejní a žádná žaloba nepomáhá“*. Doplnil, že měl nějaké zkušenosti, asi před dvěma či třemi roky, kdy měl problémy s policií a poskytnul jim úplatek. V závěru pohovoru za důvody své žádosti označil snahu vyhnout se potížím ze strany

příslušníků policie, kteří po něm požadovali finanční prostředky a snahu o legalizaci pobytu v ČR. Sdělil, že kdyby se vrátil na Ukrajinu, zadrželi by jej policisté. Prohlásil, že neměl žádné problémy se soukromými osobami a také vyloučil potíže se státními orgány, vyjma výše uvedených problémů s policisty.

Krajský soud se ve svém rozsudku ztotožnil se skutkovými i právními závěry žalovaného vyslovenými v žalobou napadeném správním rozhodnutí. Uvedl, že důvody uváděné stěžovatelem v jeho žádosti nejsou podřaditelné pod taxativně vymezené důvody pro udělení azylu dle § 12, § 13 odst. 1, 2 a § 14 zákona o azylu. Krajský soud se rovněž ztotožnil s hodnocením překážek vycestování ve smyslu § 91 zákona o azylu v případě stěžovatele. Konstatoval, že správní orgán se žádostí stěžovatele o udělení azylu zabýval odpovědně a svědomitě, zjistil úplně skutkový stav věci, z něhož při vydání svého rozhodnutí vycházel, rozhodnutí je v souladu se zákony a má všechny náležitosti.

Kasační stížnost je podle § 102 a násl. zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“). přípustná a podle jejího obsahu jsou v ní namítány důvody odpovídající ustanovení § 103 odst. 1 písm. a), b) s. ř. s., neboť stěžovatel namítá, že žalovaný i krajský soud nesprávně aplikovali § 12, § 14 a § 91 zákona o azylu [§ 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s.], a dále namítá, že ve správním řízení nebyl náležitě zjištěn skutkový stav věci a učiněná zjištění nepostačovala ke správnému posouzení jeho situace a následnému rozhodnutí [§ 103 odst. 1 písm. b) s. ř. s.]. Rozsahem a důvody kasační stížnosti je Nejvyšší správní soud podle § 109 odst. 2 a 3 s. ř. s. vázán.

Nejvyšší správní soud přezkoumal napadený rozsudek v rozsahu kasační stížnosti a v rámci uplatněných důvodů a dospěl k závěru, že kasační stížnost není důvodná.

Nejvyšší správní soud nejprve vážil nezbytnost rozhodnutí o žádosti o odkladný účinek kasační stížnosti. Dospěl k závěru, že o ní není třeba rozhodovat tam, kde je stěžovatel chráněn před důsledky rozsudku krajského soudu režimem pobytu za účelem strpění podle § 78b odst. 1, 2 zákona o azylu (cizinec má nárok na udělení víza za účelem strpění pobytu mj., pokud žádost doloží dokladem o podání kasační stížnosti proti rozhodnutí soudu o žalobě proti rozhodnutí ministerstva ve věci azylu a návrhu na přiznání odkladného účinku - takové vízum opravňuje cizince k pobytu na území po dobu platnosti víza, která je 365 dnů; na žádost cizince odbor cizinecké a pohraniční policie platnost víza prodlouží, a to i opakovaně) – ze zákona platnost uvedeného víza zaniká právní mocí rozhodnutí o kasační stížnosti. Pozitivní rozhodnutí o žádosti o odkladný účinek by tedy nemělo z hlediska ochrany stěžovatele žádný význam, negativní by před rozhodnutím o kasační stížnosti bránilo řádnému soudnímu řízení. Při rozhodnutí o kasační stížnosti pak je rozhodnutí o odkladném účinku nadbytečné, neboť obecně může přiznání odkladného účinku kasační stížnosti přinést ochranu jen do doby rozhodnutí o této stížnosti.

Důvod kasační stížnosti podle § 103 odst. 1 písm. b) s. ř. s. není dán. Vzhledem k tomu, že stěžovatel ve své kasační stížnosti nijak nekonkretizuje, v čem spočívalo nenáležité zjištění skutkového stavu a proč učiněná zjištění nepostačovala ke správnému posouzení jeho situace a následnému rozhodnutí, Nejvyšší správní soud rovněž v obecné rovině konstatuje, že řízení před správním orgánem probíhalo v souladu s příslušnými zákonnými ustanoveními, za dodržení zákonem zaručených práv stěžovatele a bez procesních vad, které by mohly mít vliv na zákonnost rozhodnutí žalovaného. Žalovaný správní orgán řádně zjistil skutkový stav, zejména pak ze žádosti o azyl a z důkladně vedeného pohovoru se stěžovatelem zcela dostatečně zjistil důvody, pro které stěžovatel žádá o poskytnutí azylu.

Stěžovatel popsal důvody, proč žádá o azyl, podrobně v návrhu na zahájení řízení o udělení azylu. K těmto důvodům i jejich širšímu kontextu, zejména k okolnostem, za kterých opustil zemi původu, a o jeho ekonomické a sociální situaci s ním pak správní orgán vedl dostatečně podrobný pohovor, při kterém stěžovateli kladl otázky směřující k podstatě věci a umožňující mu jeho žádost o azyl podrobněji specifikovat a zdůvodnit. Rozhodnutí správního orgánu je nepochybně plně srozumitelné, jednoznačně popisuje zjištěný skutkový stav, přičemž vychází z provedených důkazů a obsahuje logicky postavené důvody, o které se opírá.

Dle § 12 zákona o azylu se azyl cizinci udělí, bude-li v řízení o udělení azylu zjištěno, že je cizinec pronásledován za uplatňování politických práv a svobod, nebo má odůvodněný strach z pronásledování z důvodu rasy, náboženství, národnosti, příslušnosti k určité sociální skupině nebo pro zastávání určitých politických názorů ve státě, jehož občanství má, nebo, v případě že je osobou bez státního občanství, ve státě jeho posledního trvalého bydliště. Za pronásledování se pak dle § 2 odst. 6 téhož zákona považuje ohrožení života nebo svobody, jakož i opatření působící psychický nátlak nebo jiná obdobná jednání, pokud jsou prováděna, podporována či trpěna úřady ve státě, jehož je cizinec státním občanem, nebo státu posledního trvalého bydliště v případě osoby bez státního občanství nebo pokud tento stát není schopen odpovídajícím způsobem zajistit ochranu před takovým jednáním.

Nejvyšší správní soud se ztotožňuje s hodnocením žalovaného i krajského soudu, že stěžovatel podmínky uvedené v tomto ustanovení nesplňuje. Výše popsané jednání policistů nelze v žádném případě označit za perzekuci ve smyslu § 12 zákona o azylu. Jednání policistů nebylo odůvodněno stěžovatelovou rasou, národností, náboženstvím, příslušnosti k určité sociální skupině, či pro zastávání politických názorů, ale výhradně snahou o jejich vlastní obohacení. Jejich jednání bylo v rozporu s právním řádem stěžovatelovy země původu, ale on si na tento postup nikde nestěžoval a ani se nepokusil domoci se svých práv cestou, kterou mu právní řád jeho země poskytuje. Pouhá nedůvěra občana ve státní instituce ohledně schopnosti jej ochránit, nepodložená dalšími konkrétními tvrzeními, však není důvodem pro udělení azylu (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 29. 3. 2004, č. j. 5 Azs 7/2004 - 37; www.nssoud.cz). Stěžovatelova námitka, že bude v případě návratu vystaven nepředstavitelnému psychickému tlaku, přičemž stát mu nebude schopen před takovýmto jednáním zajistit ochranu, tudíž nemůže obstát.

Námitka stěžovatele, týkající se nesprávné aplikace § 91 zákona o azylu, není důvodná. Nejvyšší správní soud se ztotožnil s právním názorem žalovaného i krajského soudu, že stěžovatelem uváděné potíže s policisty nelze podřadit pod toto ustanovení. Kriminální jednání řadových příslušníků policie nelze bez dalšího považovat za překážku vycestování, a to zvláště za situace, kdy se stěžovatel tyto problémy ani nesnažil vyřešit s pomocí státních orgánů své země (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 7. 4. 2004, č. j. 6 Azs 47/2003 - 100, dostupné na www.nssoud.cz).

Námitka stěžovatele ohledně nesprávné aplikace § 14 zákona o azylu je z hlediska § 104 odst. 4 s. ř. s. namítána nepřípustně. Stěžovatel sice ve své žalobě napadl i výrok o neudělení azylu podle § 14 zákona o azylu, ale žalobní bod, který by odpovídal této v kasační stížnosti uplatňované námitce, žaloba neobsahuje. Důvody kasační stížnosti lze opřít jen o takové konkrétní právní či skutkové důvody, jež byly v řízení před krajským soudem přípustně uplatněny (viz § 71 odst. 2 věta třetí s. ř. s.), a tedy alespoň v základních rysech formulovány v žalobních bodech [§ 71 odst. 1 písm. d) s. ř. s.] obsažených v žalobě či jejím včasném rozšíření (srov. usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 28. 7. 2005,

č. j. 2 Azs 134/2005 - 43, publikováno pod. č. 685/2005 Sb. NSS). Stěžovatel ve své žalobě namítal pouze porušení § 12 a § 91 zákona o azylu.

Nejvyšší správní soud tedy nezjistil naplnění žádného z důvodů kasační stížnosti uplatňovaných stěžovatelem. Kasační stížnost proto podle § 110 odst. 1 s. ř. s. zamítl.

Stěžovatel neměl ve věci úspěch, proto nemá právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti ze zákona (§ 60 odst. 1 ve spojení s § 120 s. ř. s.). Žalovaný správní orgán měl ve věci úspěch, nevznikly mu však náklady řízení o kasační stížnosti přesahující rámec jeho běžné úřední činnosti. Žalovanému se proto nepřiznává právo na náhradu nákladů řízení (§ 60 odst. 4 in fine ve spojení s § 120 s. ř. s.).

Advokátu stěžovatele, ustanovenému usnesením Krajského soudu v Ostravě ze dne 15. 7. 2005, č. j. 65 Az 106/2004 - 47, přiznal Nejvyšší správní soud odměnu za zastupování v řízení o kasační stížnosti, a sice 2x 1000 Kč za dva úkony právní služby podle § 11 odst. 1 písm. b) a d) ve spojení s § 9 odst. 3 písm. f) a § 7 vyhlášky č. 177/1996 Sb., advokátního tarifu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „AT“), a na to navázaný paušál 2x 75 Kč podle § 13 odst. 3 AT. Celkem tedy 2150 Kč.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** přípustné opravné prostředky.

V Brně dne 12. ledna 2006

JUDr. Miluše Došková
předsedkyně senátu